2024/3006

2024.12.3.

A TANÁCS (KKBP) 2024/3006 HATÁROZATA

(2024. december 2.)

a SEESAC által a tiltott kézi- és könnyűfegyverek (SALW), valamint az azokhoz szükséges lőszerek jelentette veszély csökkentése céljából Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 28. cikke (1) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) A Tanács 2018. november 19-én elfogadta a tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni uniós stratégiát „A fegyverállomány biztonságossá tétele, a polgárok védelme” címmel (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia).

(2) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia emlékeztet arra, hogy az elmúlt években jelentős előrelépés történt, különösen Délkelet-Európában, de a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek felhalmozásának mértéke, a nem megfelelő tárolási körülmények, a széles körben elterjedt tiltott fegyverbirtoklás és a végrehajtási hiányosságok továbbra is korlátozzák a tűzfegyverek, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló erőfeszítések eredményességét a Nyugat-Balkán egyes részein, ami hatással van a térség, valamint az Unió biztonságára.

(3) A Londonban megrendezett nyugat-balkáni csúcstalálkozón, 2018. július 10-én elfogadták a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek/tűzfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával, használatával és az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról szóló regionális ütemtervet (a továbbiakban: az ütemterv).

(4) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia kimondja, hogy az Unió tovább fogja támogatni a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (a továbbiakban: SEESAC) a kézi- és könnyűfegyverekre irányuló ellenőrzési tevékenységét, és figyelembe veszi majd az olyan regionális kezdeményezéseket, mint az ütemterv.

(5) 2024. október 29-én Montenegróban, az EU és a Nyugat-Balkán bel- és igazságügyi miniszterei találkozóján a felek kijelentették, hogy az ütemterv megvalósítása 2030-ig folytatódik.

(6) Az e határozatban előírt intézkedések közvetlenül hozzá fognak járulni a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia, a tűzfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési terv, a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó európai uniós szakpolitikai ciklus (EMPACT Firearms), az ütemterv, a Fegyverkereskedelmi Szerződés, az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló cselekvési programja, a nemzetközi nyomonkövetési egyezmény, az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyve, az ENSZ Biztonsági Tanácsa nőkről, békéről és biztonságról szóló 1325 (2000) sz. határozata, az ENSZ leszerelési programja, különösen a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend békés és igazságos társadalmakra vonatkozó 16. fenntartható fejlődési célja, valamint az ENSZ Közgyűlése által 2024. szeptember 22-én elfogadott, a jövőt szolgáló paktum végrehajtásához.

(7) A tiltott kézi- és könnyűfegyverek elleni ENSZ cselekvési program végrehajtásának felülvizsgálatával foglalkozó, egymást követő ENSZ-konferenciák megerősítették, hogy az államok hajlandóak a nemzetközi együttműködés folytatására és a regionális együttműködés megerősítésére.

(8) A jövőt szolgáló paktum keretében az ENSZ tagállamai kötelezettséget vállaltak arra, hogy „többek között nemzeti megelőzési stratégiák és megközelítések révén foglalkoznak a kézi- és könnyűfegyverek, az azokhoz szükséges alkotóelemek és lőszerek, valamint a hozzájuk tartozó lőszerek tiltott kereskedelmével kapcsolatos kockázatokkal” (18. intézkedés), és hogy „megerősítik a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának leküzdésére, megelőzésére és megszüntetésére irányuló nemzeti és nemzetközi erőfeszítéseinket” (26. intézkedés).

(9) Az e határozat által támogatott projekt elmélyíti és kiegészíti majd a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséhez eddig a SEESAC térségben végzett munkáját támogató tanácsi határozatok – beleértve a 2010/179/KKBP ([1]), a 2013/730/KKBP ([2]), a (KKBP) 2016/2356 ([3]) és a (KKBP) 2019/2111 ([4]) tanácsi határozatot – révén az Unió által biztosított segítségnyújtást. Emellett hozzá fog járulni a regionális végrehajtási tervnek és az ütemtervben foglalt céloknak a (KKBP) 2022/2321 tanácsi határozat ([5]) által támogatott teljesítéséhez is,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia végrehajtása céljából az Unió finanszíroz egy projektet, amelynek átfogó célkitűzése az, hogy a Délkelet-Európából és Ukrajnából származó tiltott kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jelentette veszély elleni küzdelem révén további hozzájárulást nyújtson a délkelet-európai térség és az Unió biztonságának javításához.

(2) Ezen belül a projekt az alábbiakat fogja támogatni:

— a kézi- és könnyűfegyverekre, tűzfegyverekre és robbanóanyagokra vonatkozó jogszabályi és szabályozási keret továbbfejlesztése, valamint e keretnek az uniós kerettel való harmonizációja és a Délkelet-Európán belüli egységesítése,

— a nyugat-balkáni vámhatóságok, határrendészet és bűnügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásépítése a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén,

— a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos, tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal folytatása, a nők és a férfiak szükségleteit egyaránt figyelembe véve,

— a regionális együttműködés megerősítése, tudáscsere és információmegosztás a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén;

— a fizikai biztonsághoz és a készletkezeléshez szükséges kapacitások növelése.

2. cikk

(1) E határozat végrehajtásáért az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) a felelős.

(2) Az 1. cikkben említett projekt technikai végrehajtását a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (a továbbiakban: SEESAC) végzi, szükség esetén koordinálva az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT) tűzfegyverekre vonatkozó cselekvési tervének végrehajtási vezetőjével.

(3) A SEESAC e feladatát a főképviselő felelőssége mellett végzi. A főképviselő ebből a célból megköti a szükséges megállapodásokat az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programjával (a továbbiakban: UNDP), amely a SEESAC nevében jár el.

3. cikk

(1) Az 1. cikkben említett uniós finanszírozású projekt végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 3 999 920,60 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott referenciaösszegből finanszírozott kiadásokat az Unió költségvetésére alkalmazandó eljárásokkal és szabályokkal összhangban kell kezelni.

([1]) A Tanács 2010/179/KKBP határozata (2010. március 11.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által a Nyugat-Balkánon végzett fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 80., 2010.3.26., 48. o.).

([2]) A Tanács 2013/730/KKBP határozata (2013. december 9.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 332., 2013.12.11., 19. o.).

([3]) A Tanács (KKBP) 2016/2356 határozata (2016. december 19.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 348., 2016.12.21., 60. o.).

([4]) A Tanács (KKBP) 2019/2111 határozata (2019. december 9.) a SEESAC által a tiltott kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jelentette veszély csökkentése céljából Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 318., 2019.12.10., 147. o.).

([5]) A Tanács (KKBP) 2022/2321 határozata (2022. november 25.) a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtása terén történő támogatásáról, valamint a Délkelet- és Kelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 307., 2022.11.28., 149. o.).

(3) A (2) bekezdésben említett kiadások megfelelő kezelését a Bizottság felügyeli.

(4) E célból a Bizottság megköti a szükséges megállapodást a SEESAC nevében eljáró UNDP-vel. A megállapodásban rendelkezni kell arról, hogy a SEESAC-nak biztosítania kell - annak nagyságához mérten - az uniós hozzájárulás láthatóságát.

(5) A Bizottság törekszik arra, hogy a (3) bekezdésben említett megállapodást e határozat hatálybalépését követően a lehető leghamarabb megkösse. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot az ezen eljárás során felmerülő bármely nehézségről és a megállapodás megkötésének időpontjáról.

(6) A projekt részletes leírását e határozat melléklete tartalmazza.

4. cikk

(1) A főképviselő a SEESAC által készített rendszeres negyedéves jelentések alapján jelentést tesz a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról.

(2) A Bizottság jelentést tesz az 1. cikkben említett projekt pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

(1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

(2) Ez a határozat a 3. cikk (4) bekezdésében említett megállapodás megkötésének napját követő 36 hónap elteltével hatályát veszti. Ez a határozat azonban a hatálybalépésének napját követő hat hónap elteltével hatályát veszti, ha ezen időtartam alatt nem került sor megállapodás megkötésére.

Kelt Brüsszelben, 2024. december 2-án.

a Tanács részéről

az elnök

NAGY M.

MELLÉKLET

PROJEKTDOKUMENTUM

A fellépés ismertetése

A tiltott kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek által Délkelet-Európában jelentett fenyegetés csökkentését támogató projekt

1. **Bevezetés és célok**

Az elmúlt években jelentős eredmények születtek Délkelet-Európában a fegyverzet-ellenőrzés megerősítése és a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelem területén, nem utolsósorban a folyamatos uniós támogatásnak köszönhetően. A délkelet-európai régió mindazonáltal továbbra is problematikus területnek számít, és azt a tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni, „A fegyverállomány biztonságossá tétele, a polgárok védelme" című, 2018. november 19-i uniós stratégia (a továbbiakban: a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégia) kiemelt területként határozta meg. A tiltott tűzfegyverek egyértelműen hatást gyakorolnak a belső és a külső biztonságra, mivel elősegítik a szervezett bűnözést és a terrorcselekmények elkövetését a délkelet-európai régióban és az Unióban. Következésképpen a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséhez kapcsolódó ellenőrzési mechanizmusok további megerősítése fontos hozzájárulást jelent a regionális, az európai és a globális békéhez és biztonsághoz.

A kézi- és könnyűfegyverek elterjedése és az általuk gyakorolt hatás elleni küzdelemre vonatkozó (2014-ben felülvizsgált) délkelet-európai regionális végrehajtási tervre építve a nyugat-balkáni hatóságok megerősítették elkötelezettségüket egyrészt a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területén még fennálló kihívások kezelése, másrészt a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklása és használata, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelem jelentette probléma rendezése iránt, mégpedig *a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni, 2024-re megvalósítandó fenntartható megoldásról szóló ütemterv (Roadmap for a sustainable solution to the illegal possession, misuse, and trafficking of SALW and their ammunition in the Western Balkans by 2024)* (a továbbiakban: az ütemterv) 2018. évi elfogadásával. Amint azt a 2022 végén elvégzett félidős felülvizsgálat megállapításai is megerősítették, az ütemterv végrehajtása sikeresnek bizonyult. A félidős felülvizsgálat egyebek mellett azt is megerősítette, hogy az ütemterv a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének valamennyi vetülete tekintetében eredményes volt és relevánsnak bizonyult. Megerősítette továbbá, hogy az ütemterv erőteljes jelzésértékkel bír a nyugat-balkáni joghatóságok közötti és a külső partnerekkel folytatott együttműködést illetően, valamint hogy a koordináció és az együttműködés fokozódott, aminek már látszanak is az első hatásai. Emellett a félidős felülvizsgálat azt is megerősítette, hogy az ütemterv összes céljának teljesítése nagyrészt jó úton halad.

A félidős felülvizsgálat egyik kulcsfontosságú ajánlása nyomán a régió hatóságai – a tűzfegyverek Délkelet-Európában folytatott tiltott kereskedelme elleni küzdelemmel foglalkozó, az EU által 2023. májusban Brüsszelben megrendezett magas szintű találkozón – egyetértettek azzal és elkötelezettségüket fejezték ki aziránt, hogy 2024 után is folytassák az ütemterv végrehajtását. Ezen túlmenően, a 2023. október 26–27-én Szkopjében megrendezett bel- és igazságügyi miniszteri fórumon az EU és a Nyugat-Balkán „újólag megerősítette arra irányuló határozott szándékát, hogy felszámolja a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmét és elterjedését, valamint emlékeztetett a 2023 májusában arról elért megállapodásra, hogy 2024-en túlra is meghosszabbítsák a kézi- és könnyűfegyverek Nyugat-Balkánon történő átfogó ellenőrzésére vonatkozó ütemterv végrehajtását". Ezenfelül a 2023. december 13-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozat kimondja, hogy „a 2024 utáni időszakra meghosszabbított ütemterv nemzetközileg elismert példaértékű bevált gyakorlatnak minősül a kézifegyver-ellenőrzés megerősítésére irányuló regionális együttműködés terén".

Az ütemterv felülvizsgált szövegét – a 2030-ig meghosszabbított végrehajtási időszakot is beleértve – a regionális ütemtervvel foglalkozó 2024. július 10-i ülésen foglalták egységes szerkezetbe. A fegyverzet-ellenőrzés összes funkcionális területét lefedő öt célt magában foglaló ütemterv a Nyugat-Balkánt biztonságosabb régióként és a biztonság exportőreként vetíti előre, ahol az uniós és más nemzetközi előírásokkal teljes mértékben harmonizált, átfogó és fenntartható mechanizmusok vannak érvényben a tűzfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok jogellenes birtoklásának és használatának, valamint az ezekkel való tiltott kereskedelemnek az azonosítása, megelőzése, büntetőeljárás alá vonása és visszaszorítása érdekében. Az Unió 2022-ben tanácsi határozatot fogadott el az ütemterv végrehajtásának támogatásáról (a (KKBP) 2022/2321 határozat).

A Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) a kézi- és könnyűfegyverek elterjedése elleni küzdelemre vonatkozó regionális végrehajtási terv (a továbbiakban: a regionális végrehajtási terv) végrehajtó ágaként támogatta az ütemterv kidolgozását. A Tanács a (KKBP) 2018/1788 határozatában ([1]) megbízta a SEESAC-ot az ütemterv végrehajtásának koordinálásával és nyomon követésével. Az intézmények, nemzetközi szervezetek és támogatók közötti, az ütemterv keretében zajló koordináció elsősorban az elért eredmények számbavételére és az információcserére összpontosító hivatalos regionális ütemterv-koordinációs találkozók, valamint a helyi ütemterv-koordinációs találkozókhoz nyújtott szakértői és technikai támogatás révén biztosított. Az ütemterv végrehajtását olyan féléves nyomonkövetési és értékelő jelentések elkészítésével szavatolják, amelyek az ütemtervnek a közösen jóváhagyott fő teljesítménymutatókon alapuló

([1]) A Tanács (KKBP) 2018/1788 határozata (2018. november 19.) a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központnak (SEESAC) a nyugat-balkáni tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó regionális ütemterv végrehajtásában történő támogatásáról (HL L 293., 2018.11.20., 11. o.).

végrehajtásával kapcsolatos eredményeket, kihívásokat és igényeket dokumentálják. Ezenfelül a SEESAC a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó nyugat-balkáni ütemterv többszereplős vagyonkezelői alapjának (MPTF) titkársági feladatait is ellátja. Ez a vagyonkezelői alap az ütemterv végrehajtásának támogatására jött létre. A SEESAC szorosan együttműködik az Európai Külügyi Szolgálattal (EKSZ), az Európai Bizottsággal (a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósággal, valamint az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatóságával), az Europollal, az Európai Multidiszciplináris Platformmal a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel (Frontex), az Interpollal, a NATO-val, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel (EBESZ), valamint a délkelet-európai leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységeket támogató egyéb érintett támogatókkal és nemzetközi szervezetekkel.

E fellépés átfogó célja az, hogy a Délkelet-Európából és Ukrajnából származó tiltott kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek jelentette fenyegetés elleni küzdelem révén további hozzájárulást nyújtson a délkelet-európai régió és az Unió biztonságának a javításához. Végrehajtása el fogja mélyíteni és ki fogja egészíteni a legutóbbi idevágó tanácsi határozatok (a 2010/179/KKBP, a 2013/730/KKBP ([2]), a (KKBP) 2016/2356, a (KKBP) 2018/1788, a (KKBP) 2019/2111, valamint a (2024. december 31-én hatályát vesztő) (KKBP) 2019/2111 határozat módosításáról szóló (KKBP) 2024/381 tanácsi határozat ([3])) útján a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséhez biztosított uniós segítségnyújtást. Emellett a regionális végrehajtási tervnek és az ütemtervben foglalt céloknak a (KKBP) 2022/2321 tanácsi határozat által támogatott teljesítéséhez is hozzá fog járulni.

A fellépés hozzá fog járulni a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén folytatott regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás megerősítéséhez; további támogatást fog biztosítani a kézi- és könnyűfegyverekre, a tűzfegyverekre és a robbanóanyagokra vonatkozó jogszabályi és szabályozási keret kidolgozásához, valamint az uniós kerettel való összehangolásához és a Délkelet-Európán belüli egységesítéséhez; folytatni fogja a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos, tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatását, a nők és a férfiak szükségleteit egyaránt figyelembe véve; építeni fogja a nyugat-balkáni vámhatóságok, határrendészet és bűnügyi rendőrségi szolgálatok kapacitását a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén, valamint javítani fogja a fizikai biztonsághoz és a készletkezeléshez szükséges kapacitásokat, mégpedig infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések révén.

Tágabb értelemben a projekt hozzá fog járulni az európai és a globális békéhez és biztonsághoz, és ezzel egyidejűleg fokozni fogja a régió stabilitását a Regionális Együttműködési Tanács (RCC) keretében, valamint a más érintett nemzetközi partnerekkel és kezdeményezésekkel partnerségben végzett munka révén.

A fellépés közvetlenül hozzá fog járulni az Unió biztonsági stratégiájának, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiának, a tűzfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési tervnek, a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó európai uniós szakpolitikai ciklusnak (EMPACT Firearms), a Fegyverkereskedelmi Szerződésnek, a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési programnak, a nemzetközi nyomonkövetési egyezménynek, az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyvének, az ENSZ Biztonsági Tanácsa nőkről, békéről és biztonságról szóló 1325 (2000) sz. határozatának, valamint az ENSZ leszerelési programjának a végrehajtásához, és erősíteni fogja mindenekelőtt a regionális együttműködést a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek terjedése jelentette fenyegetés elleni küzdelem terén. A projekt keretében elért eredmények közvetlenül elő fogják mozdítani a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend békés és igazságos társadalmakra vonatkozó 16. fenntartható fejlődési céljának, különösen a 16.1. (az erőszak valamennyi formájának és a halálozási rátának a jelentős csökkentése mindenütt) és a 16.4. célkitűzésnek (a fegyverek tiltott forgalmának jelentős csökkentése), valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. célnak a megvalósítását is.

Ezen belül is a projekt:

— hozzá fog járulni a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén folytatott regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás megerősítéséhez,

— támogatni fogja a nyugat-balkáni vámhatóságok, határrendészet és bűnügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásépítését a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén,

— támogatni fogja a fizikai biztonsághoz és a készletkezeléshez szükséges kapacitások további növelését.

([2]) A Tanács 2013/730/KKBP határozata (2013. december 9.) a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégia keretében a Kézi- és Könnyűfegyvereket Ellenőrző Délkelet- és Kelet-európai Központ (SEESAC) által Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról (HL L 332., 2013.12.11., 19. o.).

([3]) A Tanács (KKBP) 2024/381 határozata (2024. január 22.) a SEESAC által a tiltott kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek jelentette veszély csökkentése céljából Délkelet-Európában végzett leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési tevékenységek támogatásáról szóló (KKBP) 2019/2111 határozat módosításáról (HL L, 2024/381, 2024.1.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/381/oj).

2. **A végrehajtó ügynökség kiválasztása és koordináció az egyéb releváns finanszírozási kezdeményezésekkel**

A SEESAC az Egyesült Nemzetek fejlesztési programjának (UNDP) és az RCC-nek a közös kezdeményezése, és mint ilyen a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos délkelet-európai tevékenységek kapcsolattartó pontja. A regionális végrehajtási terv végrehajtó ágaként a SEESAC 2002 óta együttműködik délkelet-európai érdekelt felekkel a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó holisztikus megközelítés megvalósításán, és ennek keretében széles körű tevékenységeket folytat, beleértve a következőket: a regionális stratégiai és operatív együttműködés elősegítése; a szakpolitika-fejlesztés és az intézmények kapacitásbővítésének támogatása; figyelemfelkeltő, valamint a kézi- és könnyűfegyverek begyűjtését célzó kampányok; készletkezelés; a felesleges készletek csökkentése; a jelöléssel és a nyomon követéssel kapcsolatos képességek fokozása; valamint a fegyverkivitel szigorúbb ellenőrzése. Ennek következtében a SEESAC egyedülálló képességre és tapasztalatra tett szert a több érdekelt fél bevonásával megvalósuló regionális beavatkozások terén – egy olyan közegben, amelyet a délkelet-európai régión belüli partnerek hasonló politikai és gazdasági körülményei jellemeznek –, biztosítva a fellépéseiben való nemzeti és regionális szerepvállalást és azok hosszú távú fenntarthatóságát, és egyben elsődleges regionális hatósággá vált a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése terén.

A SEESAC kétoldalú és többoldalú kommunikációs csatornákat működtet valamennyi érintett szereplővel és szervezettel. E tekintetben a SEESEAC változatlanul a kézi- és könnyűfegyverek regionális irányítócsoportjának titkárságaként működik, valamint őt nevezték ki az MPTF titkárságává is. A SEESAC részt vesz továbbá a kézi- és könnyűfegyverekkel és aknamentesítési intézkedésekkel kapcsolatban a NATO, az Unió, az EBESZ, az ENSZ Leszerelési Ügyek Hivatala (UNODA) és a SEESAC között tartott koordinációs értekezleteken, amelyek a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére irányuló tevékenységek nem hivatalos koordinációs mechanizmusaként szolgálnak. A SEESAC rendszeresen hozzájárul a releváns regionális fórumok tevékenységeihez, így például az EU–Nyugat-Balkán bel- és igazságügyi miniszteri találkozókhoz, a NATO-nak a kézi- és könnyűfegyverekről szóló strukturális információcsere-folyamatához vagy a délkelet-európai védelmi miniszteri folyamathoz (SEDM). A SEESAC emellett továbbra is kiterjedt hálózatot tart fenn az olyan szervezetekkel való hivatalos és nem hivatalos partnerségek révén, mint például a fegyverzet-ellenőrzés felügyeletét és végrehajtását támogató regionális központ (RACVIAC) biztonsági együttműködési központja vagy az EBESZ Biztonsági Együttműködési Fóruma. Ezenfelül más ENSZ-ügynökségekkel – így például az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalával (UNODC) és az UNODA-val – is rendszeres koordinációs értekezletekre, valamint információcserére kerül sor, mégpedig a kézifegyverekkel kapcsolatos tevékenységek ENSZ által létrehozott koordinációs mechanizmusa (CASA) révén, továbbá más formációkban is. A SEESAC következésképpen a biztonsági ágazat reformjával összefüggő kérdések széles körét felölelő regionális központként és kapcsolattartó pontként szolgál, különös figyelmet fordítva a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére és a készletkezelésre. A SEESAC egyrészt szoros kapcsolatot tart fenn az érintett uniós szereplőkkel, elsősorban az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatóságával (DG NEAR), a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósággal (DG HOME), az Europollal, az Interpollal, és a Frontexszel, továbbá az Unió irányítása alatt megvalósuló olyan kezdeményezésekkel, mint például az EMPACT tűzfegyverekkel foglalkozó projektje, valamint az európai tűzfegyverszakértők munkacsoportja, másrészt pedig támogatást biztosít számukra. Ez lehetővé teszi a délkelet-európai partnerek hatékonyabb tájékoztatását.

A belgrádi székhelyű SEESAC jelenleg Délkelet-Európa egészében tevékenykedik: Albániában, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban (*), a Moldovai Köztársaságban, Montenegróban, az Észak-macedón Köztársaságban és Szerbiában tevékenységeket folytat, Ukrajna számára pedig korlátozott mértékű támogatást biztosít. A múltban Bulgáriában, Horvátországban és Romániában is tevékenykedett. A regionális szerepvállalás az RCC-n és a regionális irányítócsoporton keresztül valósul meg, ahol az összes délkelet-európai ország képviselteti magát, és ahol az országok stratégiai iránymutatást adnak, kezdeményezéseket tesznek, valamint támogatási kérelmeket nyújtanak be.

A SEESAC élen járt egy, a közös problémák regionális kezdeményezések keretében történő kezelésére épülő megközelítés kidolgozásában, amely megközelítés látványos eredményekhez vezetett Délkelet-Európában, nemcsak az elengedhetetlen információmegosztás és az általa keltett egészséges regionális verseny ösztönzése miatt, hanem mert a holisztikus végrehajtási mód révén nemzeti és regionális szinten konzisztens és könnyen mérhető eredmények elérését segíti elő.

A SEESAC az uniós finanszírozású korábbi projektjei keretében a tervezett tevékenységek igen nagy részét megvalósította, és tartós eredményeket ért el a projektjeiben és a tevékenységeiben való nemzeti szintű szerepvállalás kialakításával és előmozdításával, valamint a regionális koordinációnak, a tapasztalatszerzésnek, a legjobb gyakorlatok megosztásának és a regionális kutatásnak az ösztönzésével. A kézi- és könnyűfegyverek kérdésével kapcsolatos szakértelme, valamint a regionális ügyek és az érintett érdekelt felek mélyreható ismerete okán a SEESAC a legalkalmasabb végrehajtó partner e konkrét fellépés tekintetében.

3. **A projekt leírása**

A projekt új szakasza a 2004/791/KKBP ([4]), a 2010/179/KKBP, a 2013/730/KKBP, a (KKBP) 2016/2356, a (KKBP) 2018/1788 és a (KKBP) 2019/2111 tanácsi határozat, valamint a (KKBP) 2019/2111 határozat módosításáról szóló, 2024. január 22-i (KKBP) 2024/381 tanácsi határozat keretében elért eredményekre fog épülni, és a folyamatban lévő (KKBP) 2022/2321 tanácsi határozatot, valamint „A Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) jogellenes birtoklása,

(*) Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

([4]) A Tanács 2004/791/KKBP határozata (2004. november 22.) az Európai Uniónak Délkelet-Európában a kézi lőfegyverek és a könnyű fegyverek destabilizáló felhalmozódása és elterjedése elleni küzdelemhez történő hozzájárulása tekintetében a 2002/589/KKBP együttes fellépés végrehajtásáról szóló 2002/842/KKBP határozat meghosszabbításáról és módosításáról (HL L 348., 2004.11.24., 46. o.).

jogellenes használata és tiltott kereskedelme elleni küzdelem fokozásához nyújtott támogatás" (Support of Enhancing the Fight Against the Illegal Possession, Misuse, and Trafficking of Small Arms and Light Weapons (SALW) in the Western Balkans) elnevezésű, az Európai Bizottság által finanszírozott regionális IPA-projektet kiegészítő módon fog megvalósulni. A kézi- és könnyűfegyverek által a délkelet-európai régióban jelentett fenyegetés leküzdését célzó holisztikus megközelítést fenntartva három fő területre fog összpontosítani.

E három terület a stratégiai és a szakpolitikai szintet, valamint az operatív szempontokat érinti, így pedig közvetlenül segíti a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének valamennyi szintjét, előtérbe helyezve a következőket: a regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás megerősítése; a nyugat-balkáni vámhatóságok, határrendészet és bűnügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásépítése a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén; valamint a fizikai biztonsághoz és a készletkezeléshez szükséges kapacitások javítása infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések révén.

A projekt különösen a következőket fogja eredményezni:

— erősödni fog a regionális együttműködés, tudáscsere és információmegosztás a fegyverzet-ellenőrzés terén,

— a Nyugat-Balkánon nagyobb kapacitások állnak majd rendelkezésre a vámhatóságok, a határrendészet és a bűnügyi rendőrségi szolgálatok számára a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és birtoklása elleni küzdelem területén,

— javulni fognak a fizikai biztonsághoz és a készletkezeléshez szükséges kapacitások, mégpedig infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések nyomán.

A projekt stratégiájának alapja az az egyedi megközelítés, melyet a SEESAC a délkelet-európai térségben a bizalom és az együttműködés előmozdításával mint a konkrét és mérhető, átalakulást jelentő változások előfeltételével kapcsolatban alkalmaz. Regionális szinten különösen a SEESAC által elősegített, a szakpolitikai döntéshozók és az operatív szinten tevékenykedő gyakorló szakemberek bevonásával zajló különböző együttműködési folyamatok bizonyultak alapvető fontosságú tényezőnek a tudástranszfert, valamint a szakértelem és az információk megosztását elősegítő és verseny jellemezte környezet biztosításában. Ez nemcsak a kapacitások növekedését segítette elő a délkelet-európai régióban, hanem – ami még ennél is fontosabb – hozzájárult a bizalomépítéshez és ahhoz, hogy közvetlen együttműködés alakuljon ki az intézmények és az egyéni szakértők körében, ami többek között lehetővé tette az ütemterv kidolgozását. Emellett a regionális együttműködést előtérbe helyező megközelítés átláthatóbbá és hatékonyabbá tette a délkelet-európai régiónak a fegyverkereskedelem ellenőrzésére irányuló tevékenységeit, azt eredményezve, hogy a délkelet-európai országok a fegyvertranszferrel kapcsolatos jelentéstételt illetően világviszonylatban a legátláthatóbb jelentéstételt alkalmazó országok közé tartoznak. Következésképpen a projekt keretében folytatódni fog a mérhető eredmények elérése szempontjából alapvető fontosságú regionális együttműködés előmozdítása.

A projekt földrajzi hatálya Délkelet-Európára terjed ki, a projekt közvetlen kedvezményezettjei pedig Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Szerbia, Moldova, Észak-Macedónia és Koszovó érintett hatóságai. Emellett a projekt törekvése lesz az is, hogy a Nyugat-Balkánon megszerzett tudás és tapasztalatok, illetve kidolgozott legjobb gyakorlatok átadásába való bevonása révén további támogatást nyújtsunk Ukrajnának.

3.1. ***A regionális együttműködés előmozdítása és a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatása a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területén, fokozottan hozzájárulva ezáltal a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelem útján történő elterjedése által jelentett fenyegetés mérsékléséhez***

Célkitűzés

Az első komponens célja, hogy további hozzájárulást biztosítson a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó, tényeken alapuló szakpolitikák kidolgozásához és végrehajtásához szükséges kapacitás megerősítéséhez és a megközelítések egységesítéséhez a következők révén: regionális együttműködés a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok és a délkelet-európai tűzfegyver-szakértői hálózat (SEEFEN) stratégiai és operatív szintjein, mely bizottságok és hálózat a kézi- és könnyűfegyverek délkelet-európai ellenőrzésére vonatkozó regionális megközelítés gerincét képezik. Emellett támogatásban fog részesülni az információcsere és a tudás megosztása, az adatgyűjtési és -elemzési kapacitások növelése, a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó jogszabályi és szabályozási keretek összehangolása és egységesítése, valamint a nemek dimenziójának beépítése a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó szakpolitikákba. Mindez elő fogja segíteni az ütemterv 1., 2. és 3. céljának megvalósítását.

Leírás

E komponens keretében – a regionális szintű hálózatépítést előmozdító sikeres megközelítésre építve – folytatódni fog a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok közötti regionális együttműködés előmozdítása, mégpedig rendszeres regionális találkozók szervezésével, információcserével, adatgyűjtési tevékenységekkel, valamint a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz szükséges kapacitás növelésére irányuló tevékenységekkel. A fegyvertranszferek átláthatósága azáltal is növekedni fog, hogy a fegyvertranszferekre vonatkozó regionális információcsere folyamata részben beépül a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok együttműködési folyamatába, de az átláthatóságot a délkelet-európai fegyvertranszferek átláthatóságának fenntartásához biztosított támogatás is fokozni fogja. Végezetül ez a komponens

technikai támogatást biztosít majd célirányos és kérésen alapuló, a vonatkozó szakpolitika szempontjából releváns kutatások, valamint a szakpolitikai döntéshozók számára biztosított tájékoztatások formájában.

Tekintettel ezenfelül az Unió felé irányuló tiltott tűzfegyver-kereskedelemnek, valamint a tűzfegyverek szervezett bűnözéshez és terrorizmushoz kötődő bűncselekmények során történő használatának kockázatára, az ebből származó fenyegetéssel szembeni küzdelem elengedhetetlen elemét jelenti az információgyűjtésre és -megosztásra szolgáló megbízható rendszerek és mechanizmusok kifejlesztése. A délkelet-európai régióban hosszú ideje folytatott munkája, és ezen belül is mindenekelőtt a 2013/730/KKBP, a (KKBP) 2016/2356, a (KKBP) 2018/1788 és a (KKBP) 2019/2111 tanácsi határozat, valamint a (KKBP) 2019/2111 határozat módosításáról szóló, 2024. január 22-i (KKBP) 2024/381 tanácsi határozat sikeres végrehajtása – többek között a SEEFEN létrehozása és támogatása – révén a SEESAC élen jár ezen erőfeszítésekben: az együttműködési folyamatok elindítójaként egyúttal folyamatosan dolgozik azon, hogy növelje a bűnüldöző hatóságok jelölésre, nyomon követésre és nyilvántartásra fordítható kapacitását, egyebek mellett technikai segítség nyújtásával, továbbá nyilvántartási rendszerek létrehozásának és bővítésének támogatásával. Ez a komponens így az elmúlt időszakban lefektetett alapokra fog építeni a SEEFEN további megerősítése révén, valamint azáltal, hogy e hálózatot a délkelet-európai és azon túli bűnüldöző hatóságok közötti fokozott együttműködés platformjaként használja a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek tiltott kereskedelmével szembeni küzdelem során. A SEEFEN minden tevékenységét szorosan koordinálni fogja az Europollal, az EMPACT-tal, az európai tűzfegyverszakértők munkacsoportjával, a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatósággal, az Interpollal, az Eurojusttal, a Frontexszel és más érintett szereplőkkel, valamint tevékenységeivel segíteni fogja ezen szervezetek erőfeszítéseit.

Végezetül a komponens kezelni fogja a kézi- és könnyűfegyverek és tűzfegyverek nyugat-balkáni ellenőrzésére vonatkozó szigorúbb jogszabályi és szabályozási keret iránti sürgős igényt annak érdekében, hogy hatékonyan lehessen szabályozni a fegyverzet-ellenőrzést és elő lehessen segíteni a kapcsolódó fenyegetésekre való reagálást. Ez következésképpen lehetővé fogja tenni a nyugat-balkáni országok fegyverzet-ellenőrzési törvényei és eljárásai közötti kompatibilitást, valamint a kézi- és könnyűfegyverek és tűzfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos eljárások és gyakorlatok egységesítését. Ez az egységesítés lehetővé tenné, hogy elháruljanak az akadályok a bűnüldöző és az igazságszolgáltatási hatóságok közötti közvetlen együttműködés, az információcsere, továbbá a közös vagy párhuzamos nyomozások folytatása elől. A projekt – a (KKBP) 2018/1788 tanácsi határozat végrehajtása útján nyújtott támogatásra építve – ezt a következők révén fogja tenni: testre szabott nemzeti és regionális tematikus munkaértekezletek megtervezése, a regionális fegyvertörvény-gyűjtemény aktualizálása, továbbá kérésre tanácsadási támogatás nyújtása.

A projekt a regionális együttműködés elősegítését, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének területén a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatását konkrétan a következők révén tervezi megvalósítani:

— a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó délkelet-európai bizottságok (évente kétszer megrendezendő) regionális találkozói, amelyek középpontjában a fegyverzet-ellenőrzésre vonatkozó szakpolitikákkal kapcsolatos információcsere, tudásmegosztás és e szakpolitikák egységesítése áll,

— a SEEFEN (évente egyszer megrendezendő) regionális találkozói, amelyek középpontjában a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelem területén folytatott operatív információcsere és határokon átnyúló együttműködés áll,

— kérésre technikai tanácsadás és támogatás biztosítása a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó délkelet-európai bizottságok, valamint a SEEFEN részére a szakpolitika kialakításának, megtervezésének, elfogadásának és végrehajtásának javítása érdekében,

— kérésre támogatás nyújtása egyrészt a fegyverzet-ellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályok összehangolásához a fegyverzet-ellenőrzéssel kapcsolatos uniós jogszabályokat érintő releváns módosítások bevezetése érdekében, másrészt a délkelet-európai régióban való egységesítéshez,

— támogatás biztosítása a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó adatgyűjtéshez és -elemzéshez,

— a fegyvereserőszak-nyomonkövetési platform fenntartása és a délkelet-európai fegyveres erőszakról szóló összefoglaló rendszeres közzététele, ami lehetővé teszi a trendek észlelését,

— a nemek dimenziójának további beépítése a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó szakpolitikai döntéshozatalba,

— az online információcsere-platform fenntartása, valamint annak fejlesztése a vonatkozó szakpolitika szempontjából releváns, kérés alapján biztosított tudástermékek kidolgozása révén.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

— akár hat regionális találkozó megszervezése a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok számára,

— a SEEFEN akár három (évente két) regionális találkozójának megszervezése, amelyek célja a bűnüldöző szervek tűzfegyverszakértői közötti hálózatépítés és információcsere,

— a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságokban és a SEEFEN-ben részt vevő tagok kapacitásainak megerősítése technikai és tanácsadási támogatás biztosítása révén,

— az információcserének, a tudástranszfernek és a megközelítések egységesítésének lehetővé tétele,

— akár tíz tematikus munkaértekezlet megszervezése a kedvezményezettek számára a jogszabályok uniós vívmányokkal való összehangolásának és a délkelet-európai régión belüli egységesítésnek a támogatására,

— jogalkotási és szakpolitikai fejleményekkel kapcsolatos szakértelem, valamint tanácsadási és technikai támogatás biztosítása az uniós szabályozási kerettel és normákkal való összehangolás céljából,

— a fegyveres erőszak tekintetében a délkelet-európai régióban megfigyelhető trendekről szóló havi összefoglalók közzététele,

— a hatóságoktól érkező adatok gyűjtésének, elemzésének és terjesztésének biztosítása,

— a nemek dimenziójának beépítése a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó szakpolitikai döntéshozatalba.

3.2. ***További támogatás a bűnüldöző és a határforgalom-ellenőrzést végző hatóságok számára a fegyverek és a robbanóanyagok tiltott kereskedelmének megelőzését és az ellene való küzdelmet célzó kapacitásaik fejlesztéséhez***

Célkitűzés

A második komponens célja biztosítani a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelemhez szükséges támogatást a célzott bűnüldöző szervek eljárásainak, eszközeinek és képzésének javítása révén. Ez összhangban van az ütemterv 3. céljával, amely a tűzfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok tiltott forgalmának jelentős mértékű csökkentését írja elő.

Leírás

Ez a komponens támogatni fogja a regionális hatóságok kapacitásépítését mind a megelőző, mind pedig az elnyomó tevékenységek folytatása terén annak érdekében, hogy sikeresen azonosítsák és meghiúsítsák a tűzfegyverekkel, lőszerekkel és robbanóanyagokkal való, a területükről kiinduló vagy azon keresztül megvalósuló tiltott kereskedelmet, és küzdjenek az ellen. Az európai biztonsági stratégia kiemelt intézkedéseinek egyikeként azonosította a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelmet. Szorgalmazta továbbá a jogi keret felülvizsgálatát és a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelem megerősítését. A tűzfegyverek és robbanóanyagok tiltott kereskedelmének forrásai sokfélék, ezért továbbra is kritikus jelentőséggel bír a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó uniós stratégiában felvázolt, külső határokon végzett ellenőrzés, valamint a rendőrségi és vámügyi együttműködés. Az illegális kereskedőhálózatok azonosítása, tevékenységük megzavarása és megakadályozása, valamint annak megakadályozása érdekében, hogy a terroristák és a bűnözők tűzfegyverekhez jussanak az illegális piacokon, az Unió és tagállamai a délkelet-európai régió szintjén elő fogják segíteni a bűnüldözési kapacitások megerősítését, többek között a fegyverek illegális finanszírozásának és szállításának megakadályozásával, valamint a határrendészet, a bűnügyi rendőrség és a vámhatóságok szerepének fokozásával. A tiltott fegyverkereskedelem határokon átnyúló jellege miatt különösen fontos támogatást nyújtani a szomszédos országoknak.

A határokon átnyúló megerősített ellenőrzés a tűzfegyverek, az alapvető alkotóelemeik és lőszereik, valamint a robbanóanyagok tiltott nyugat-balkáni kereskedelme és forgalma elleni küzdelemre vonatkozó átfogó megközelítés egyik központi követelménye. A hatékony határellenőrzés visszatartó erővel bír a bűnözés valamennyi fajtájával szemben, és bizalomépítő intézkedés is egyben. A szigorú és hatékony határellenőrzés képezi minden hosszú távú nemzeti és regionális biztonsági program alapját. Az általános határellenőrzési kapacitásokat meg kell erősíteni, hogy eredményesen vissza lehessen szorítani a fegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok tiltott, határokon átnyúló kereskedelmét. A (KKBP) 2022/2321 határozat alapján folyamatban van a joghatóságok vámigazgatási szervei kapacitásainak előzetes felmérése, amelynek középpontjában elsősorban a meglévő jogi keret, valamint a vámhatóságoknak a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelemhez szükséges adminisztratív és technikai kapacitásai állnak. A felmérés előzetes megállapításai rámutattak különösen arra, hogy nem folyik célzott képzés a tűzfegyverek határon történő felderítését illetően, és nem állnak rendelkezésre a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére összpontosító állandó érvényű eljárások. Emellett további támogatásra van szükség a határrendészet és a bűnügyi rendőrségi szolgálatok kapacitásépítéséhez, mégpedig a (KKBP) 2019/2111 határozat, illetve a (KKBP) 2019/2111 határozat módosításáról szóló (KKBP) 2024/381 tanácsi határozat alapján már végrehajtott tevékenységekre építve, valamint az e két típusú szolgálattal kapcsolatban a (KKBP) 2018/1788 határozat értelmében végzett igényfelmérés keretében megfogalmazott ajánlások alapján.

Az e komponens keretében nyújtott támogatás középpontjában a vámhatóságok esetében állandó érvényű eljárások és a joghatóságok szintjén tartott tematikus képzések kidolgozása, valamint a határrendészet és a bűnügyi rendőrségi szolgálatok számára tematikus képzések kidolgozása és eszközök beszerzése fog állni. Emellett regionális munkaértekezletekre is változatlanul sor fog kerülni. A javasolt tevékenységek kiegészítik majd a SEEFEN munkáját, és szoros koordinációban kerülnek megvalósításra a Délkelet-Európában jelenleg is zajló más, uniós támogatással megvalósuló fellépésekkel, elsősorban a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklussal és konkrétan az EMPACT tűzfegyverekkel kapcsolatos programjának operatív cselekvési terveivel, valamint az Europol, a Frontex és az Interpol tevékenységeivel.

Ez a következők segítségével fog megtörténni:

— állandó érvényű eljárások kidolgozása és a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez szükséges képzés biztosítása a határigazgatás területén Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Montenegró, Szerbia és az Észak-macedón Köztársaság vámhatóságainak támogatása céljából,

— a tiltott fegyverkereskedelem elleni küzdelemhez szükséges eszközök és képzés biztosítása a határrendészet és a bűnügyi rendőrség számára Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Montenegró, Szerbia és az Észak-macedón Köztársaság határrendészeti és bűnügyi rendőrségi hatóságainak támogatása céljából.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

— vámigazgatási szervenként akár hat állandó érvényű eljárás kidolgozása,

— vámigazgatási szervenként akár hat tematikus képzés megszervezése,

— akár két regionális munkaértekezlet megszervezése a határvédelmi szolgálatok és a vámigazgatási szervek számára,

— eszközök biztosítása a határrendészet számára és az eszközhasználatot ismertető képzés nyújtása,

— joghatóságonként akár hat tematikus képzés megszervezése a határvédelmi szolgálatok részére,

— eszközök biztosítása a bűnügyi rendőrség számára és az eszközhasználatot ismertető képzés nyújtása,

— joghatóságonként akár hat tematikus képzés megszervezése a bűnügyi rendőrség részére,

— akár két regionális munkaértekezlet megszervezése a bűnügyi rendőrség részére.

3.3. ***A fizikai biztonsághoz és a készletkezeléshez szükséges kapacitások javítása infrastruktúrabiztonsági frissítések, a felesleges készletek csökkentése és képzések révén***

Célkitűzés

Az elterjedés kockázatának csökkentése a fegyver- és lőszerkészletek biztonságának növelése révén, valamint a kézi- és könnyűfegyverek felesleges készleteinek csökkentése által.

Leírás

A harmadik komponens célja, hogy támogatást nyújtson a belügyi és a rendőri hatóságok számára a kiemelt tároló létesítmények biztonsági infrastruktúrájának és állandó érvényű eljárásainak további javításához, ezek elégtelensége miatt ugyanis továbbra is jelentős a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek lopásának és illegális terjedésének kockázata. Ez a komponens a (KKBP) 2016/2356 határozaton, a (KKBP) 2019/2111 tanácsi határozaton, valamint a (KKBP) 2019/2111 határozat módosításáról szóló (KKBP) 2024/381 tanácsi határozaton alapul, és összhangban van az ütemterv 6., illetve 7. céljával, azaz egyrészről a felesleges készletek módszeres csökkentésére és a lefoglalt kézi- és könnyűfegyverek és lőszerek módszeres megsemmisítésére, másrészről a tűzfegyverek, a lőszerek és a robbanóanyagok elterjedése és illetéktelen kezekbe jutása kockázatának jelentős csökkentésére irányuló céllal. A SEESAC sikeresen alkalmazza azt a kettős megközelítést, amely 1. a tároló létesítmények biztonságosságának javítására, és 2. a készletkezeléssel megbízott személyzet kapacitásainak fejlesztésére irányul. E kettős megközelítésnek köszönhetően jelentősen szigorodtak a biztonsági előírások és csökkentek a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek készleteinek nem kívánt elterjedésével összefüggő kockázatok. A kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek készleteinek fizikai biztonságára és kezelésére vonatkozó átfogó megközelítéssel összhangban a SEESAC a felesleges készletek csökkentésével ötvözve kibővítette e megközelítést, tovább csökkentve ezáltal az elterjedés kockázatát.

A projekt tovább fogja növelni a délkelet-európai fegyver- és lőszerraktárak biztonságosságát azáltal, hogy további célirányos, a nemzetközi legjobb gyakorlatoknak és normáknak megfelelő technikai és infrastrukturális támogatást biztosít. Annak ellenére, hogy a 2013/730/KKBP határozatnak köszönhetően jelentősen javult a katonai tároló létesítmények biztonságossága, a SEESAC problémás területként jelölte meg a rendőrségi és a belügyminisztériumi készleteket, egyrészt

a készletek őrzésére alkalmas kapacitás hiánya, másrészt a nem megfelelő nyilvántartási és készletkezelési képességek, harmadrészt pedig a rendszerek összetettebb volta miatt, amibe a formációban használt fegyverek és az elkobzott tűzfegyverek is beletartoznak. A projekt infrastrukturális korszerűsítések révén támogatást nyújt majd a kézi- és könnyűfegyverek/ bizonyítékok tárolására szolgáló rendőrségi/belügyminisztériumi létesítmények biztonságosságának javításához. Elsőbbséget élveznek a helyi rendőrőrsök bizonyítékok tárolására szolgáló raktárai, mivel egyrészről fennáll a fegyverek illetéktelen kezekbe jutásának veszélye, másrészről pedig több veszélyes anyag nem megfelelő körülmények között történő együttes tárolása közbiztonsági kockázatot rejt magában. A projekt támogatást nyújt továbbá a felesleges vagy elkobzott kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek készleteinek csökkentéséhez, ezzel is mérsékelve a tiltott elterjedésük kockázatát.

Főbb tervezett tevékenységek:

— a kézi- és könnyűfegyverek/bizonyítékok tárolására szolgáló rendőrségi/belügyminisztériumi létesítmények fokozott biztonságosságának támogatása infrastrukturális korszerűsítések révén,

— a felesleges és/vagy elkobzott kézi- és könnyűfegyverek megsemmisítésének támogatása,

— a készletkezelési és ellenőrzési rendszerek támogatása.

Projekteredmények/végrehajtási mutatók:

— akár hat, bizonyítékok tárolására szolgáló létesítmény biztonságosságának javulása,

— összesen akár 5 000 darab hagyományos fegyver megsemmisítése,

— akár három tematikus munkaértekezlet megszervezése.

4. **Kedvezményezettek**

A projekt közvetlen kedvezményezettjei a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős délkelet-európai szervek lesznek. Az Albán Köztársaság, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, a Moldovai Köztársaság, Montenegró, a Szerb Köztársaság és az Észak-macedón Köztársaság belügyi hatóságai, rendőri hatóságai, vámhatóságai, határőrszolgálatai, bűnügyi nyomozói és ügyészei javát szolgálja majd a regionális együttműködés révén az egységesítést előmozdító információcsere és tudásmegosztás, a kapacitásfejlesztés, a hatékonyabb eljárások, valamint a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzése területén a szakpolitikai, operatív és műszaki fejlesztésekhez szükséges célzott, speciális eszközök biztosítása. Végezetül a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságok, valamint a Délkelet-Európában a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős más szervek képzésben fognak részesülni, lehetőségük lesz a birtokukban lévő információkat megosztani, valamit regionális együttműködésben vehetnek részt.

A javasolt tevékenységek teljes mértékben összhangban vannak a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésével kapcsolatos nemzeti prioritásokkal, valamint az ütemtervvel, és azokat a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért felelős nemzeti hatóságok jóváhagyták, tanúsítva ezzel közreműködési szándékukat és a projekteredmények elérése iránti elkötelezettségüket.

E projekt szintén előnyökkel jár a kézi- és könnyűfegyverek széles körű elterjedtségéből eredő kockázatoknak kitett délkelet- és kelet-európai országok, illetve az Unió lakossága számára, mégpedig az említett kockázat csökkenésének köszönhetően.

5. **Az Unió láthatósága**

A SEESAC megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy nyilvánvalóvá váljon, hogy az Unió a fellépés finanszírozója. Ezen intézkedések végrehajtására az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek között létrejött pénzügyi és igazgatási keretegyezménnyel összhangban kerül majd sor ([5]).

A SEESAC ezáltal biztosítani fogja az uniós hozzájárulás láthatóságát megfelelő márkaépítés és tájékoztatás útján, hangsúlyozva az Unió szerepét, biztosítva az uniós intézkedések átláthatóságát, és növelve a projekt okainak, a projekthez nyújtott uniós támogatásnak és e támogatás eredményeinek az ismertségét. A projekt keretében készült anyagokon jól látható helyen fel kell tüntetni az uniós zászlót, a zászló helyes használatára és reprodukciójára vonatkozó uniós iránymutatásoknak megfelelően.

Tekintettel arra, hogy a tervezett tevékenységek alkalmazási köre és jellege is meglehetősen széles skálán mozog, többféle promóciós eszközt is igénybe kell venni, így például a következőket: hagyományos média; honlapok; közösségi média; valamint tájékoztató és promóciós anyagok, beleértve az infografikákat, szórólapokat, hírleveleket, sajtóközleményeket, valamit adott esetben egyéb megoldásokat is. A kiadványokon, a nyilvános rendezvényeken, a kampányok során, valamint a projekt keretében beszerzett eszközökön és építési munkákon is megfelelően fel kell tüntetni a támogató kilétét. A projekt

([5]) https://ec.europa.eu/europeaid/funding/procedures-beneficiary-countries-and-partners/fafa-united-nations_en

valamennyi célcsoportját a megfelelő nyelven kell megszólítani, hogy ezáltal tovább lehessen erősíteni a tájékoztatás hatását a különböző nemzeti kormányok és a lakosság, a nemzetközi közösség, valamint a helyi és a nemzetközi média körében végzett figyelemfelhívás révén. Különös figyelmet kell fordítani az új médiára és az online jelenlétre.

6. **Időtartam**

A 2013/730/KKBP, a (KKBP) 2016/2356, a (KKBP) 2018/1788 és a (KKBP) 2019/2111 határozat, valamint a (KKBP) 2019/2111 határozat módosításáról szóló (KKBP) 2024/381 tanácsi határozat végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján, valamint figyelembe véve a projekt regionális hatályát, a kedvezményezettek számát, továbbá a tervezett tevékenységek számát és összetettségét, a végrehajtásra rendelkezésre álló időkeret 36 hónap.

7. **Általános felépítés**

E fellépés technikai végrehajtására az UNDP kapott megbízást, amely a SEESAC – a Délkelet-európai Stabilitási Egyezmény utódjaként az UNDP és az RCC megbízása keretében működő regionális kezdeményezés – nevében jár el. A regionális végrehajtási terv végrehajtó ágaként a SEESAC a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos valamennyi kérdés tekintetében kapcsolattartó pontként működik a délkelet-európai régióban, elősegítve többek között az ütemterv végrehajtásának a koordinálását.

A SEESAC nevében eljáró UNDP általános felelősségi körébe tartozik a projekttevékenységek végrehajtása, és a projekt végrehajtása tekintetében elszámolási kötelezettsége van. A projekt időtartama három év (36 hónap).

A projektet a SEESAC belgrádi projektirodájának kell végrehajtania.

A projekt irányításával és igazgatásával kapcsolatos költségeknek három típusa van, amelyek a költségvetésben kerültek meghatározásra:

— a projektirányítás költségei

— igazgatási költségek és

— a projektértékelés költségei

A projektirányítási költségek magukban fogják foglalni a projekt végrehajtását irányító, és ebben az értelemben a fellépés végrehajtásához közvetlenül kapcsolódó feladatokat ellátó személyzet költségeit. A személyzeti díjak a projektköltségeken keresztül kerülnek majd felszámításra a közvetlenül a fellépés végrehajtásával kapcsolatban eltöltött idő után.

A projektiroda vezetői a következő feladatokat fogják ellátni:

— a projekt hatékony igazgatásának biztosítása, az országirodákkal és a partnerekkel való koordináció, gondoskodás az eredmények időben történő teljesítéséről, valamint hatékony jelentéstétel az adományozó felé a projekt pénzügyi helyzetéről és a tevékenységeiről,

— a tevékenységek eredményorientált, eredményes, hatékony és elszámoltatható végrehajtásának biztosítása, és összpontosítás arra, hogy a projektdokumentumban meghatározott projekteredmények az előírt minőségi színvonalon, valamint a meghatározott idő- és költségkorlátokon belül valósuljanak meg.

A projekt igazgatási költségei magukban fogják foglalni a projekt végrehajtásának lebonyolításával foglalkozó, és ebben az értelemben a fellépés végrehajtásához közvetlenül kapcsolódó feladatokat ellátó személyzet költségeit, illetve az iroda működési költségeit.

A személyzeti díjak a projektköltségeken keresztül kerülnek majd felszámításra a közvetlenül a fellépés végrehajtásával kapcsolatban eltöltött idő után.

A projektiroda igazgatási személyzete a következő feladatokat fogja ellátni:

— közbeszerzési eljárások lefolytatása, valamint beszerzések és számviteli tevékenységek végrehajtása a fellépésben foglalt feltételeknek megfelelően,

— a bizonylatok és a fizetési felszólítások kezelése, valamint az áruk és szolgáltatások beszerzésének nyomon követése,

— a projekttevékenységek igazgatásának és végrehajtásának irányítása, valamint pénzgazdálkodási stratégiák alkalmazása,

— adminisztratív támogatás biztosítása az ülések, munkaértekezletek, szemináriumok, konferenciák és egyéb események előkészítéséhez, beleértve a logisztikai előkészületeket, az utazást, a képzési anyagok előkészítését és a kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátását,

— támogatás nyújtása a program irányításához, a költségvetés kezeléséhez és az optimális költségmegtérülési rendszer működéséhez,

— szállítási szolgáltatások nyújtása a projekt személyzete számára.

Az iroda működési költségei több olyan költségkategóriát is magukban foglalnak, amelyek közvetlenül a fellépés végrehajtásához kapcsolódnak, és a projektiroda működéséhez szükségesek, beleértve a következőket:

— a személyzet és a projektiroda működtetésével közvetlenül megbízott más személyek utazási és megélhetési költségei,

— a projektirodák, valamint a projektirodákhoz tartozó berendezések és vagyoni eszközök értékcsökkenési és bérleti költségei,

— a kifejezetten a projektiroda működése céljából kötött karbantartási és javítási szerződések költségei,

— a kifejezetten a projektiroda működése céljából beszerzett fogyóeszközök és készletek költségei,

— a kifejezetten a projektiroda működése céljából beszerzett informatikai és távközlési szolgáltatások költségei,

— a kifejezetten a projektiroda működése során felhasznált energia és víz költségei,

— a kifejezetten a projektiroda működése céljából kötött ingatlankezelési szerződések költségei, beleértve a biztonsági díjakat és a biztosítási költségeket.

A projektértékelés költségei átalányösszegként kerültek meghatározásra a hasonló projektek esetében korábban felmerült azonos típusú költségek alapján. A felmerült költségek csak a projekt szerinti fellépéshez kapcsolódhatnak.

8. **Partnerek**

A SEESAC közvetlenül fogja végrehajtani a fellépést, szoros együttműködésben a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó bizottságokkal, valamint Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, a Moldovai Köztársaság, Montenegró, a Szerb Köztársaság és az Észak-macedón Köztársaság belügyi hatóságaival és rendőri szolgálataival, továbbá Ukrajna megfelelő intézményeivel. Más intézmények is intenzíven részt fognak venni a folyamatban, összhangban a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésének több érdekelt felet bevonó, már kialakult átfogó megközelítésével.